

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
TARNYBOS KALĖJIMŲ DEPARTAMENTE PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS
TEISINGUMO MINISTERIJOS STATUTO 2, 26 STRAIPSNIŲ, ŠEŠTOJO SKIRSNIO
PAVADINIMO PAKEITIMO IR STATUTO PAPILDYMO 26¹, 26² STRAIPSNIAIS
ĮSTATYMAS**

2017 m. birželio 22 d. Nr. XIII-496
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį 5 dalimi:

„5. **Prievarta** – pataisos pareigūno veiklos metodas, kuris taikomas, kai nevykdomi Kalėjimų departamento, pataisos įstaigos arba tardymo izoliatoriaus administracijos reikalavimai ar nurodymai arba siekiama išvengti pavojaus.“

2. Papildyti 2 straipsnį 6 dalimi:

„6. Statute vartojamos sąvokos „fizinė prievarta“, „psichinė prievarta“ ir „specialiosios priemonės“ suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos policijos įstatyme.“

2 straipsnis. 26 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 26 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) šiame statute nustatytomis sąlygomis panaudoti prievartą ir šaunamąjį ginklą;“.

3 straipsnis. Šeštojo skirsnio pavadinimo pakeitimas

Pakeisti šeštojo skirsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„ŠEŠTASIS SKIRSNIS

PATAISOS PAREIGŪNŲ TEISINĖ PADĖTIS. PRIEVARTOS PANAUDOJIMAS“.

4 straipsnis. Statuto papildymas 26¹ straipsniu

Papildyti Statutą 26¹ straipsniu:

„26¹ straipsnis. Prievartos naudojimo sąlygos

1. Prievarta gali būti naudojama tik tarnybinio būtinumo atvejais ir tik tiek, kiek to reikia tarnybinei pareigai įvykdyti. Pataisos pareigūnas naudoti prievartą privalo adekvačiai esamoms

aplinkybėms ir proporcingai esamam pavojui, atsižvelgdamas į konkrečią situaciją, teisės pažeidimo pobūdį, intensyvumą ir individualias pažeidėjo savybes.

2. Pataisos pareigūnas turi teisę panaudoti psichinę ir (ar) fizinę prievartą.

3. Prievartą pataisos pareigūnas turi teisę panaudoti šiais atvejais:

1) saugodamas ar siekdamas apsaugoti asmenis nuo gresiančio pavojaus gyvybei ar sveikatai;

2) kai asmuo nevykdo Kalėjimų departamento, pataisos įstaigos arba tardymo izoliatoriaus administracijos reikalavimų ar nurodymų (siekdamas priversti asmenį paklusti), taip pat sulaikydamas asmenis (jeigu jie priešinasi);

3) atremdamas kėsiniimąsi į šaunamąjį ginklą, specialiąsias priemones, ryšio priemones ir siekdamas šiuos objektus susigražinti;

4) atremdamas Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų statinių, transporto priemonių, turto, teritorijų užpuolimus;

5) patekdamas į teritorijas, patalpas ar transporto priemones per kratą ar poėmį, taip pat kai jose, turimais duomenimis, gali slėptis asmenys, galimai padarę nusikalstamą veiką;

6) užkirsdamas kelią nusikalstamai veikai;

7) ypatingos situacijos (nuteistųjų ar suimtųjų riaušių, grupinio pasipriešinimo pataisos įstaigos arba tardymo izoliatoriaus administracijai ar neteisėtų grupinių veiksmų, šiurkščiai pažeidžiančių pataisos įstaigos arba tardymo izoliatoriaus vidaus tvarką, įkaltų grobimo atvejais) metu.

4. Pataisos pareigūnas turi teisę naudoti antrankius ir surišimo priemones:

1) prieš agresyvius ar linkusius žaloti asmenis;

2) konvojuodamas arba pristatydamas į policijos įstaigą ar kitą instituciją ar įstaigą asmenis, atlikdamas šių asmenų apžiūrą.

5. Fizinė prievarta naudojama tik tada, kai psichinė prievarta buvo neveiksminga arba kai bet koks delsimas kelia pavojų pataisos pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai.

6. Pataisos pareigūnas fizinės prievartos metu prieš asmenis gali naudoti specialiąsias priemones, kurių specifikaciją ir naudojimo tvarką nustato Vyriausybė.

7. Jeigu nėra neišvengiamo pavojaus pataisos pareigūno ar kitų asmenų gyvybei ar sveikatai, fizinę prievartą ir specialiąsias priemones (išskyrus antrankius, asmenų sulaikymo, surišimo ar tramdymo priemones ar įrankius) naudoti draudžiama:

1) prieš asmenis, jeigu pataisos pareigūnui žinoma arba yra akivaizdu, kad jie neįgalieji;

2) prieš asmenis, jeigu pataisos pareigūnui žinoma, kad jie turi neliečiamybės teisę;

3) prieš moteris, jeigu pataisos pareigūnui žinoma arba akivaizdu, kad jos nėščios;

4) prieš nepilnamečius asmenis, jeigu pataisos pareigūnui žinomas jų amžius arba jų išvaizda atitinka amžių.

8. Pataisos pareigūnas, panaudojęs prievartą ir taip sukėlęs pavojų asmens gyvybei ar sveikatai, turi suteikti asmeniui reikalingą neatidėliotiną medicinos ar kitą būtinąją pagalbą ir imtis kitų priemonių pavojingiems savo veiksmų padariniams pašalinti. Apie pataisos pareigūno panaudotą prievartą, jeigu tai lėmė asmens mirtį arba gyvybei pavojingą sveikatos sutrikdymą, nedelsiant pranešama prokurorui.

9. Pataisos pareigūnai turi būti specialiai parengti ir reguliariai tikrinami, ar jie sugeba veikti situacijomis, susijusiomis su psichinės ar fizinės prievartos naudojimu. Pataisos pareigūnų parengimo ir tikrinimo tvarką nustato Vyriausybė.“

5 straipsnis. Statuto papildymas 26² straipsniu

Papildyti Statutą 26² straipsniu:

„26² straipsnis. Šaunamojo ginklo naudojimo sąlygos

1. Pataisos pareigūnas turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą šiais atvejais:

1) atremdamas ginkluotus Kalėjų departamento ir jam pavaldžių įstaigų statinių, transporto priemonių, turto, teritorijų užpuolimus;

2) gindamas ar gindamas kitą asmenį nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio pavojingo gyvybei ar sveikatai nusikalstamo kėsینimosi;

3) sulaikydamas nusikalstamą veiką galimai padariusį asmenį, jeigu kyla neišvengiamas pavojus pataisos pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai;

4) ypatingos situacijos (nuteistųjų ar suimtųjų riaušių, grupinio pasipriešinimo pataisos įstaigos arba tardymo izoliatoriaus administracijai ar neteisėtų grupinių veiksmų, šiurkščiai pažeidžiančių pataisos įstaigos arba tardymo izoliatoriaus vidaus tvarką, įkaitų grobimo atvejais) metu.

2. Šaunamasis ginklas gali būti panaudotas tik išimtiniais atvejais, kai tai neišvengiamai būtina, ir tada, kai psichinė ir fizinė prievarta buvo neveiksminga arba kyla neišvengiamas pavojus asmens gyvybei ar sveikatai.

3. Ketindamas naudoti šaunamąjį ginklą pataisos pareigūnas privalo įspėti apie šį ketinimą, suteikdamas asmeniui galimybę įvykdyti teisėtus reikalavimus, išskyrus atvejus, kai delsimas kelia neišvengiamą pavojų pataisos pareigūno arba kito asmens gyvybei ar sveikatai arba kai toks įspėjimas yra neįmanomas.

4. Kai neišvengiamo pavojaus pataisos pareigūno ar kitų asmenų gyvybei ar sveikatai nėra, šaunamąjį ginklą panaudoti draudžiama:

1) žmonių susibūrimo vietose, jeigu dėl to gali nukentėti pašaliniai asmenys, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą atvejį;

2) patalpose, kuriose yra sprogstamųjų medžiagų, lengvai užsidegančių medžiagų, galinčių sukelti pavojų asmens gyvybei ir sveikatai ar visuomenės saugumui.

5. Pataisos pareigūnas, panaudojęs šaunamąjį ginklą ir taip sukėlęs pavojų asmens gyvybei ar sveikatai, turi suteikti asmeniui reikalingą neatidėliotiną medicinos ar kitą būtinąją pagalbą ir imtis kitų priemonių pavojingiems savo veiksmų padariniams pašalinti. Apie pataisos pareigūno panaudotą šaunamąjį ginklą, jeigu tai lėmė asmens mirtį arba sveikatos sutrikdymą, nedelsiant pranešama prokurorui.

6. Pataisos pareigūnai turi būti specialiai parengti ir reguliariai tikrinami, ar jie sugeba veikti situacijomis, susijusiomis su šaunamųjų ginklų naudojimu. Pataisos pareigūnų parengimo ir tikrinimo tvarką nustato Vyriausybė.“

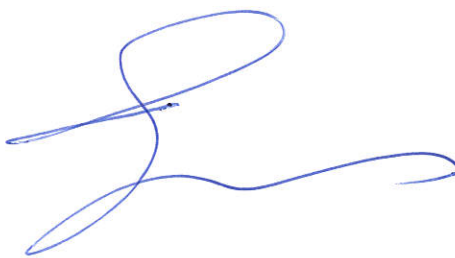
6 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2017 m. rugsėjo 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos teisingumo ministras ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministras iki 2017 m. rugpjūčio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė